

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН

Дагестанский научно - исследовательский институт педагогики

им. А.А.Тахо - Годи

Управление образования администрации

МР "Сулейман - Стальский район"

МКОУ "Ашагастальская СОШ"

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО

 Магомедова Л.А.

приказ №117

от «29» 08 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Зам.директора по УВР

 Абдулмеджидова Ф.А.

приказ № 118

от «30» 08 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

 Махмудов Ф.А.

приказ № 118

от «30» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета « Родной язык (лезгинский) »

для обучающихся 10 - 11 классов

с. Ашагастал , 2023

Дидед ч1алай 11 лагъай класс патал к1валахунин программадин гъакъиндай гъавурда твадай чар (пояснительная записка).

Илимдин техника йигиндаказ вилик физвай ХХ1 девирди аялриз мектебда гзаф ва дерин чирвилер, классдилай классдалди хкаж жезвай, тайин тир образование, инсанпересвилин ва ватанпересвилин тербия гун ишлемишзава. Дагъустан Республикадин умуми образованидин мектебра алай вахтунда жуьреба – жуьре программаяр ишлемишзава: чирвилер гудай программа, яратмишунрин жигъетдай алакьунар хкаждай программа. 11 лагъай класс патал к1валахунин программа 2009 лагъай йисуз акъатнавай лезги ч1алан А.А. Тоху – Годидин т1варунихъ галай педагогикадин илимдинни ахтармишунин институтдин дидедин ч1аларин секторди туьк1уьрай (З.Г.Бирембеков, Р.И.Гайдаров ва Г.И.Мегъамедов) программаярал бинеламиш хъанва. 11 лагъай класс патал лезги ч1алай программада 35 сят тайинарнава (гъафтеда 1 сят). Лезги ч1ал чирунин вилик акъвазнавай месэлайрикай са шумуд фикирдиз гъизва:

- 1) ученикриз лезги литературный ч1алал савадлувилелди кхъиз ва эсерлувилелди к1елиз чирун, аялар ам к1ан хъунал гъевесламишун, тербияламишун, абурун бажарагълувилер артухарун;
- 2) ч1алан илимдин жуьреба – жуьре хилерай: фонетикадай, лексикологиядай, лексикографиядай, фразеологиядай, морфологиядай, синтаксисдай, стилистикадин ва рахунин культурадай тайин тир, мягкем чирвилер гун.

11 лагъай классдин к1валахунин программада лезги ч1алан илимдин материалрилай гуьгъуьнай гъар са темадин къвед лагъай пай ганва. Ина къалурнавай алакьунарни вердишвилер дуьз рахунин нормайрихъ, гафарин формаяр, ибараяр, предложенияр туьк1уьрунихъ галаз алакьалу я, яни и паюна ученикриз практикадин рекъай хъана к1анзавай алакьунар ва вердишвилер къалурнава. 11 лагъай класс патал к1валахунин программада Гьукуматдин Федеральный стандартрив къазвай къвед лагъай несилдин истемишунар гъатнава. Гьукуматдин программа муаллимдин к1валахдин программиз дуьз тереф къалурзавай лишан – ярж я: ада учебный курсунин чарасуз (инвариантный) пай тайинарзава ва гъа са ч1авуз образованидиз вариативнивиле метлеб гун автордин ихтиярда твазва. И дуьшуьшда муаллим учебникар чирунив, адан мана – метлеб гегъеншарунив вичин жуьреда эгеч1да. К1валахунин программиди, чирвилерин жигъетдай, школада к1елзавай аялдин къатунар гегъеншарзава, вилик эцигнавай месэладай аялриз чпин кьил акъуддай мумкинвал гузва. 11 лагъай классда диктантра гафарин къадар 160-170 гаф хъун лазим я. Ч1алан туьк1уьр хъунин къайдаярни законар ва адан везифаяр, стилистика ресурсин (шейэрин) ва литературный ч1алан кьилин нормаяр дериндай чир хъун; ч1алан делилар къат1уз, аннамишиз, гекъигиз ва къайдада тваз алакьун; мецин ва кхъинрин ч1алан культурадикай хабар хъун, вири дуьшуьшра рахунин гуьрчегвилел, нормайрал ва къайдайрал амал авун. Ч1ал

инсанрин обществада туьрекмиш жезва, вилик физва, ч1ал хуьн девлетлу авун патал ам акьалтзавай несилриз чирун чарасуз я.

Темайрин планар
11 – класс
(Вири - 34 сят, гьафтеда 1 сят)

№ п/ п	Раздел	Тарсунин кьил	Сят	Классдин тапшуругъар	К1валин к1валах	Аялрилай алакьна к1анда
1	Синтаксис ва пунктуация 1 сят	Синтаксисдикай малуматар рик1ел хкун. Алакьалу ибара ва адан кьурулуш.	1	Тапшуругъар 1-2 (102-чин)	10 ибара туьк1уьрун. Абурун кьилин ва табий гафар тайинарун.	Ибарайрин кьурулуш ачухариз. Ганвай гафарикай жуьреба – жуьре ибараяр туьк1уьриз.
2	Ибара 2 сят	Ибарайрин жуьреяр	1	Тапшуругъ 1-2 (105-чин)	Тапшуругъ 3 (105-чин)	Ибарайрикай, адетдин кьайда хвена, предложенияр туьк1уьриз.
3		Гафарин арада алакьадин жуьреяр	1	Тапшуругъар 1-3 (114-чин)	Ибараяр кваз зулукай са куьруь суьгьбет туьк1уьрун.	Гафарин арада авай алакьайрин жуьреяр чара ийиз алакьун.
4		Ч1/г. Сочинение «Гатун югъ»	1		Тикрарун	Т1ебиатдал рик1 хьун ва ам хуьнин

						къайгъударвал авун.
5		Азад ва азад тушир ибараяр	1	Тапшуругъ 1 (107-чин)	Художественный эсердай мягкем ибараяр квай са 10 предложение кхьин	Азад ва мягкем ибараяр чара ийиз алакъун.
6	Предложение ва адан къурулуш Зсят	Грамматикадин, манадин ва къурулушдин жигъетдай предложенидин лишанар.	1			Предложенидин диб тайинариз.
7		Рахунра предложенидин везифа	1			Рахунра ва текстера интонациядин куьмекдалди лагъанвай предложенийрин жуьреяр чара ийиз.
8		Предложенида грамматикадин диб (предикативность) Къве къилин член авай предложенидин диб; са къилин член авай предложенияр	1			Предложенида предикативный дибар жагъуриз алакъун
9	Къилин ва къвед лагъай дережадин членар 2сят	Сказуемое ва адан жуьреяр: простой ва составной сказуемияр. Подлежащее ва чпикай подлежащее жедай гафар ва	1			Простой ва составной сказуемияр чеб – чпивай чара ийиз хьун.Подлежащими дополнение чеб – чпивай чара ийиз алакъун

		падежар				
10		Къвед лагъай дережадин членар: дополнение, определение, обстоятельство	1			Къвед лагъай дережадин членар манадиз килигна чеб – чпивай чара ийиз. Манадинни интонациядин жигъетдай предложенидин паяр дуъз къалуриз.
11		Кхьинрин к1валах	1			Предложенидин членрикай къачур чирвилер къалуриз
12	Къилин са члендикай ибарат тир предложенияр2сят	Къилин са члендикай ибарат предложенийрин жуьреяр. Къилин са член квай предложенияр сложный предложенидин са пай хьунухъ.	1			Са составдин предложенияр чеб- чпивай ва къве составдин предложенийрикай чара ийиз.
13		Са составдин ва къве составдин предложенийрин арада авай алакъя.	1			Са составдин предложенийрин куьмекдалди инсандин гъал, адан фикирар, т1ебиатдин гъал ва я са вакъиа къалуриз.
		Тамамсуз предложенийрин жуьреяр. Абур	1			Тамам ва тамамсуз предложенияр чеб – чпивай чара ийиз,

14	Тамамсуз предложенияр 1 сят	рахунра ва жуъреба – жуъре текстера ишлемишун				рахунра тамамсуз предложенияр ишлемишиз. Тамамсуз предложенида тире эцигиз.
15	Са жинсинин членар квай предложенияр 2 сят	Предложенида са жинсинин членрин везифа. Са жинсинин членрин арада союзрин ва интонациядин везифаяр.	1			Са жинсинин членар квай предложенияр текстерай жагъуриз ва я туьк1уьриз.
16		Са жинсинин членар квай предложенида союзар ишлемишун.	1			Жуъреба – жуъре са жинсинин членар квай предложенийра пунктуациядин лазим лишанар эцигиз.
17	Оборотар квай предложенияр 3 сят	Масдардин, причастидин, деепричастидин ва гекъигунин оборотар квай предложенияр.	1			Жуъреба – жуъре оборотар квай предложенияр чеб – чпивай манадин жигъетдай чара ийиз.
18		Предложенидин оборотрин арада авай мукъвавал ва тафаватвилер	1			Оборотар квай предложенияр жуъреба – жуъре стилра, рахунра ва текстера ишлемишиз.
		Оборотар квай предложенийра	1			Жуъреба – жуъре оборотар квай

19		интонация ва пунктуациядин членар.				предложенияр туьк1уьриз ва абура пунктуациядин членар дуьз эцигиз
20	Обращенияр, аралух гафар квай предложенияр 1сят	Обращенияр квай предложенийрин везифа, обращенийрин жуьреяр. Аралух гафар квай предложенийрин везифа. Аралух гафариз талукь интонация ва пунктуациядин лишанар.	1			Обращенияр квай предложенияр дуьз интонациядалди к1елиз. Аралух гафар пунктуациядин лишанралди чара ийиз.
21	Сложный предложение. Сложносочиненный предложение 1сят	ССП- дин паярин арада авай алакъяар ва абур кълурзавай такъатар.	1			ССП паярин манадиз килигна, ам дуьз интонациядалди к1елиз. ССП – ра лазим тир пунктуациядин лишанар эцигиз.
22	Сложноподчиненный предложение 3сят	СПП – дин паярин арада авай манадин алакъяар.	1			Табий паюнин манадиз килигна СПП веревирд ийиз.
23		СПП –дин кьурулуш: кылин ва табий паяр, абурун къайда.Кылин ва табий паяр чеб –	1			Жуьреба – жуьре СПП интонациядалди к1елиз.

		чпихъ галаз алакъаламишдай такъатар (интонация, союзар, союзвилин гафар ва мсб.)				
24		Манадиз килигна табий предложенийрин жуъреяр. Жуъреба – жуъре стилра СПП ишлемишунин къетленвилер.	1			Сложный предложенийра союзар дуъз ишлемишиз ва пунктуациядин лишанар дуъз эцигиз.
25	Кхъинрин к1валах 1сят	Диктант (грамматикадин тапшуругъ кваз)	1			СП – дай къачур чирвилер къалуриз.
26	Союзар квачир сложный предложение 1сят	Манадин жигъетдай ССП –дин паярин арада авай алакъаяр: вири паяра жезвай крар са вахтунда хъун, са паюна жезвай кар муъкуъ паюна жезвай кардилай гуъгъуъниз хъун, са паюна лагъанвай кардин метлеб муъкуъ паюни ачухарун, мана, вахт, аксивал, шарт1, ва мсб. къалурун.	1			СкСП –ра пунктуациядин лишанар дуъз эцигиз.
			1			Какахъай жуъредин

27	Какахъай жуьредин СП. 1сят	Какахъай жуьредин СП художественный литературада ишлемишун.				СП-рин къурулуш чир хъун, абурун паярин арада авай алакъайрин жуьреяр къалуриз.
28	Дуьз ва кирс речар 2сят.	Дуьз речь. Кирс речь. Дуьз речь квай предложенидин интонация.	1			Дуьз ва кирс речар квай СП –ра пунктуациядин лишанар дуьз эцигиз.
29		Жуьреба – жуьре стилра дуьз речь ишлемишун. Цитата ва адан жуьреяр. Текст. Абзац.	1			Цитатаяр рахунрин ва кхьинрин ч1ала дуьз ишлемишиз. Цитатадиз талукъ пунктуациядин лишанар дуьз эцигиз. Текстинай абзацар чара ийиз, мана- метлебдиз килигна абзацрин сергъятар тайинариз.
30	Пунктуация. 2сят	Простой ва СП –ра пунктуациядин лишанар.	1			Предложение, лазим интонация хвена, к1елиз.
31		Пунктуация ва интонация.	1			Алакъалу текстинин предложенийра интонация ва гафарин къайда хуьз. Предложенида пунктуациядин лишанар дуьз

						ишлемишиз.
32	Кхьинрин к1валах.	Сочинение	1			Простой ва СП –ра пунктуациядин лишанар эцигунай кьачур чирвилер кьалурун
33	Тикрарун 2сят	Ибара ва адан кьурулуш	1			Ибарадай кьачур чирвилер тестерин к1валахда кьалурун
34		Простой ва СП	1			Простой ва СП –рай кьачур чирвилер тестерин к1валахда кьалурун